

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Theognosto Presbytero. 212.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

ἄσμα . ἔμοι δὲ λίαν ἐπιμήθησαν οἱ φίλοι σα ὁ θεός . ποσῶντος γὰρ περὶ ἐπίσοι ὁ παρὰ αὐτὸς πόθος , ὡς καὶ τοὺς οἷς ἔδδεν ἵχνος ἀρετῆς περὶ ἐστίν . ἔ γὰρ ἔσθην κατ' ἐκείνης ἰσως δὲ δοκούμεν , πολλοῖς καὶ ποικίλοις ἐγκωμίοις πεφαιού . σοὶ μὲν οὐκ εἶ χυ ἡμεῖς μὴ ἔσθην τοῖσ' τοῖς , ἀποκρίσεται ὁ μοθὸς ἡ μῆς δὲ εἰ μὴδ' ἐγκωμίων τοῖσ' τῶν ἀπολαύοντες , ἀμείνεις γεοίμετα , μέζονα δίκην ὑπέξουδν . ἴν' οὐκ μὴ τοῦτο ὑποσάμηδν , πέπαισο ὑπὸ βαλλόντας ἐπαμῶν .

Λαμπητῶ ἑπιστολῶν . σιζ .

Παραφυλάττει μὲν , ὡ ἀριστε , τοὺς ἀμνηστῆς , καὶ τῶν θείων λόγων ἀναξίς , οἱ πνῆς καὶ γελῶσι πολλάκις τὰ πάσης εὐφημίας κρείττονα . φθέρη δὲ οἷς θέμις ἔ γὰρ κισίν , ἔδδὲ χροῖοις ἀνθρωπομόρφοις , ἀλλὰ τοῖς ἀγγελικῶν εἰθεσι βίον , δοτέον τὰ ἅγια , καὶ τὸν θεῖον χροσμόν .

Θεογνώστῳ πρεσβυτέρῳ . σιβ .

Λίαν θαυμάζω καὶ ἐκπλήττομαι τίω ἄνοιαν τῶν ζητουμένων , δι' ἣν αἰτίαν ὁ Χριστὸς παρὰ τῶν περὶ ἡμερῶν ἀνίστη . εἰ μὲν καὶ φασίν αὐτὸν μὴδ' ὄλας ἐγηγέρθαι . τίος ἐνεκεν περὶ χροῖον ἀκριβολογοῦνται . εἰ δ' ἐγηγέρθαι μὲν , θάπτον δὲ ἡ ἐπιηθείλατο , ἀπὸ τῆς ἐγηγέρθαι , καὶ τὸ πάντως ἡληθευκέναι αὐτὸν συναποδεδείχθαι νομιζέτωσαν . τὸ γὰρ ἀδύνατον καὶ ὄν καὶ δοκού , ὅσον παρὰ τίω τῶν ἀνθρώπων ἀδύναται , φημὶ κατωρθώσας , ὅκ' ἂν περὶ τὸ δυνατὸν ἐξησθένσαν . εἰ καὶ ὅτι μάλιστα τὸ μὲν βραδείας ἀναστήσας , ἀδυνάτως . τὸ δὲ ταχέως , δυναμείως μεγίστης τεκμήριον καθέστηκεν . ἐχρημὲν μὲν αὐτὸς καὶ ἐκ τοῦ τοὺς μωρεῖας τῶν ἑλληνικῶν θεῶν καταλόγους ἀφανίσαι , τὰ τε εἰδωλεῖα πᾶσι κα .

honorati sum amici tui Deus-Tanta enim vis amoris erga ipsos est, ut eos, etiam, in quibus nullum virtutis vestigium extat (neque enim ad eorum similitudinem accedimus, tamen si, fortasse videamur) multis ac variis laudibus cumules. Ac tibi quidem, etiam si nos tales minime sumus, recondita merces erit. Nos autem si, ne his quidem laudibus affecti, meliores hinc efficiamur, maiores poenas subituri sumus. Quare ne hoc nobis accidat, immodicis laudibus nos ornare desine.

Lampetio Episcopo . 211 .

Prophanos homines, vir optime, ac diuinis sermonibus indignos observa, qui ea etiam persape, quae omni commendatione ac laude digna sunt, risu prosequuntur: quibus autem fas est, iis loquere. Neque enim canibus, aut porcis humana forma praeditis, verum his, qui angelicam vitam ducunt, sancta porrigenda sunt, quae admodum diuinis oraculis proditum est.

Theognosto Presbytero . 212 .

Eorum stoliditatem magnopere, atque ad stuporem usque miror, qui, quam ob causam Christus ante tres dies resurrexerit, percunctantur. Nam si eum quoque omnino non resurrexisse asserunt, ecquid temporis minutias ieiune ac morose vrgent? Si autem eum quidem ad vitam rediisse, verum citius quam promiserat, ex hoc ipso quod ad vitam rediit, illud quoque vna demonstratum esse existiment, ipsum omnino vere locutum esse. Nam cum id, quod impossibile & erat, & videbatur (siquidem imbecillitatem hominum spectes) praestiterit, profecto in ea re, quae potestatem minime excedebat, haudquaquam elanguisset, tamen etiam tarde resurrexisse, imbecillitatis, confestim autem, maximae potentiae argumentum existat. Ac quidem ipsos, tum ex eo quod infinitum Gentiliorum deorum catalogum dele-

uerit ac de medio sustulerit, tum quòd omnia idolorum phana subuerterit, & impuras ac sacrilegas aras, quæ humano cruore tingebantur, extinxerit, atque diaboli quidem neruos ac robur infregerit, dæmones autem in fugam conuerterit, ac præterea truculentas & immanes nationes mitigarit: Iudæos autem in maximas calamitates coniecero, eos denique, qui fidem amplexi sunt, supra cælum euexerit, diuinam ipsius inuictamque potentiã adorare oportebat, non autem de aliquot horis altercari. Neque enim quæ maxima, omnique sermone præstantiora sunt ab exiguis rebus euerti queant. Cæterum quoniam ingens veritatis copia & amplitudo est, ad ipsam quoque rem accedere conabor. Ac primùm velitationis cuiusdã causa ad eos hæc dicentur: Si debitorem aliquem, qui se creditori suo post tres dies debitam pecuniam persolutorum promississet, ante præstitutum diem soluisse conspexerimus, vtrum tandem eum, vt mentientem condemnabimus, an potius, vt promissi fidem magis expletem admiratione prosequemur? Equidem ipse hoc posterius existimo, atque omninò vos quoque, Quidnã igitur absurdi est, si Christus item, cum se tertia die resurrecturum dixisset, citius tamen à morte ad vitam rediit, tum vt suam potentiam conspicuam redderet, tum vt custodes exanimaret, ac Iudæorum ora cõprimere: Etenim quòd maturiùs resurrexisset, à crimine ac reprehensione alienum erit: at si feruùs reuixisset, suspitionis plena res hæc extitisset. Oportebat quippe assidentibus atque custodiens fatellitibus resurrectionem fieri. Nam si exactis diebus ac remotis custodibus extitisset, suspitionem habitura res erat. Quòd si non resurrexit, quonam pacto in ipsius nomine Apostoli tanta signa ediderunt? Quonam pacto digni, quibus fides haberetur, testes non essent, qui per sexcenta pericula & mortis genera resurrectionis veritatem confirmarunt, testimoniùmque suum, non atramẽto, sed cruore suo consignantur? Quòd si

παρρησία, καὶ τὸς ἀνοήτους ἑσθλαῖς
τὸς ὑπὸ ἀνηπατίαν αἱμάτων φοιτι-
σομένους σέβειν καὶ τὸν μὲν ἀφ' ἑσθλοῦ
ἐκνεύειν, τὸς δὲ δαίμονας φυλακίσ-
σαι καὶ τὰ μὲν ἀήμερα φύλακῆσαι
σεύσαι, τοὺς δὲ Ἰουδαίους μεγάλαις συμ-
φοραῖς περιβαλεῖν. καὶ τὸς πιστεύ-
σαντας αὐτῷ ὑπὸ τὸν ἕρανδον ἀναγα-
γεῖν, προσκυνησάτω τὴν θεῖαν αὐτῷ καὶ
ἀήτητον δύναμιν, καὶ μὴ περὶ ὧν
ἀφ' ἑσθλοῦ τὰ γὰρ μέγιστα καὶ κρείτ-
τονα λόγου, οὐκ ἂν ὑπὸ μικρῶν ἀνα-
τραπέων. πλὴν ἄλλ' ἐπειδὴ τῆς ἀλη-
θείας ἡ σεβασία πολλή, καὶ εἰς αὐτὸ
ζῆλον τὸ φράγμα πειρασμοῦ. ἀ-
κροβολισμοῦ τοίνυν ἕκειν ἐρήσεται
πρὸς αὐτὸς. ἄρα εἰ χρεώστην πνῆ-
παρὴν ἀμύμων τῶ οἰκείῳ δανείσῃ ἢ με-
τὰ τρεῖς ἡμέρας πληρώσῃ τὸ χρεῖος,
πρὸ τῆς προθεσμίας πληρώσῃ, ἢ
θεασόμεθα, ὡς ψευδοὶ κληρονομοῦν,
ἢ ὡς πλέον ἀληθεύσαντα θαυμαστό-
μεθα; ἐγὼ μὲν οἶμαι τῆτο. πάντως δὲ
καὶ αὐτοὶ τί τοῖσι ἀποποι, εἰ καὶ ὁ
Χριστὸς ἔφησε μὲν τῇ τρίτῃ ἀναστή-
σθαι, ἄπειρον ἀνέστη; ἢ αὐτὸ μὲν δει-
ξῆναι τὴν δύναμιν, τὸς δὲ φυλάκισσοντας
νεκρώσῃ, καὶ τὸς Ἰουδαίους ὑπερημῆσαι.
τὸ μὲν γὰρ γὰρ ἄπειρον ἀναστήσῃ, ἐγκλημα
οὐκ ἔχει. τὸ δὲ ἑσθλοῦ, ὑποψίας ἐ-
νεῖν, ἐχρησῆν γὰρ ὑπερημῆσαι αὐ-
τῶν καὶ φυλάκισσοντας γενέσθαι τὴν ἀ-
νάστασιν, ὡς εἶχε παρελθουσῶν τῶν ἡ-
μερῶν, καὶ ἀναχωρησάντων τῶν φυ-
λακισσόντων, ἐγένετο ὑποψίον τὸ φράγ-
μα ἐμμελεῖ εἶναι. εἰ δὲ μὴ ἀνέστη, πῶς οἱ
τῶ ὄνοματι αὐτῷ τοιαῦτα σημεῖα ἐ-
πετέλεσαν οἱ ἀπόστολοι; πῶς δ' οὐκ ἂν
εἶεν ἀξιοχρεοὶ μάρτυρες, οἱ ἀφ' ἡμι-
λείων κινδύνων καὶ θανάτων τὴν ἀλή-
θειαν τῆς ἀναστάσεως πιστώσαντες, καὶ
ἐμμελεῖ, ἀλλ' οἰκείῳ αἵματι τὴν
μαρτυρίαν σφραγίσαντες. εἰ δὲ καὶ
εἰς αὐτὴν τὴν ἀκρίβειαν καταγενέσθαι
ἔστι, οὐκ εἶναι ἀποποι. τῇ τρίτῃ εἶπεν
ἀναστή-

ἀναστήσασθαι, ἔχεις τὴν ὡραίων, ἔχεις τὸ σάββατον, ἔχεις δυομῆν ἡλίας, καὶ μετὰ τὸ σάββατον ἀνάστη, ἔχεις τὴν ἀφαιδρος, τὴν δὲ μέσση πληρώσας. ἐν τρισὶ γὰρ ἔπει ἀναστήσασθαι, ἔχεις μετὰ τρεῖς ἡμέρας, λύσατε γὰρ, φησὶ, τὸν ναὸν τῶν τοι, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτὸν. καὶ ὁ ὡραίων, δὲ ὡραίων, τότε ὁ θάνατος πενήσθαι ἰσχυροτέρω θανάτῳ δεδῆκε ἐλεγε. ὑγιάσθημεν μετὰ δύο ἡμέρας, ἐν τῇ τρίτῃ ἀναστήσασθαι, καὶ ζήσασθαι ἐν αὐτῷ. εἰ δὲ τὸ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς ἡμέρας ὡραίων, εἰ ποιοῦμεν, ὅτι τῷ ἔλασθαι αὐτῷ, πεπληρωκέ τὴν ἐπαγγελίαν. μία γὰρ ἡμέρα λέγεται, τὸ τῷ ὡραίων καὶ εἰ ποιοῦμεν ὡραίων διὰ τῆς ἡμέρας, καὶ εἰ ποιοῦμεν ἐν τῇ ὡραίων, εἰ ποιοῦμεν τῇ τελευταίᾳ τῶν τοι πεπληρωκέ, ἢ ἀναστήσασθαι αὐτῷ, ἡμέρα λογίζεται, εἰ ποιοῦμεν ἡμέρας δυομῆν πεπληρωκέ, εἰ ποιοῦμεν ἡμέρας ὡραίων τῷ μνησθῆναι, αὐτῷ αὐτῷ λογίζεται, εἰ ποιοῦμεν κατὰ δύναμιν ἔπει ποιοῦμεν, ἢ δευτέρα. πῶς αὐτῷ μῆνας μῆνας, τὰ γὰρ δευτέρα μῆνας ὡραίων μετὰ τὸ γενόμενης, ὁ μῆνας λέγεται τῇ ὡραίων, ὁ δὲ τῇ δευτέρα ἡμέρα τῷ τῷ, ὅτι πᾶσι δῆλον καθεστῆκε καὶ σαφές, ὅτι τῷ ἔλασθαι μῆνας, ὁ μῆνας τὸ παρεληλυθός, ὁ δὲ τὸ ἐπὶ ἡμερονύκτιοι ὡραίων, τὸ ὡραίων εἰ ποιοῦμεν ὡραίων ὡραίων συμπληρωκέ, εἰ ποιοῦμεν καὶ ἡ ἀκριβῆς τῷ ὡραίων κατανόησις, τῷ το βῶα, τὸ μῆνας καθεστῆκε ἐαυτοῦ οἱ τῇ ἀλήθειαν μὴ ἡληθῆκαί, ἰσχυροτέρω ἐξ ὡραίων

ad exactam & accuratam huius quaestio- nis explanatione descendendum est, illud dixerim: Tertio die resurrecturū se dixit. Habes parasceue, habes Sabbatū, vsque ad Solis occubitū. Ac post Sabbatū resurre- xit, attacto quidē utroque die, medio autē ex- p'eto atque confecto. In tribus enim diebus resurrecturum se dixit, non autem post tres dies. Soluite namque templum hoc, inquit, & in tribus diebus excitabo illud. Atque item Propheta vaticinās, his verbis utebatur: Tunc mors lugebit, for- tiore morte deuicta. Sanabit nos post duos dies: in tertio resurgemus, ac uiue- mus in eo. Quōd si tres dies ac noctes no- bis obitiant, illud dixerim, quod hoc ipso quōd eas attigerit, id quod pollicitus fue- rat, impleuerit. Vnus enim dies quatuor & viginti horarum spatium appellatur: at- que siue in prima, siue in postrema harū quispiam in lucem prodeat, aut è vitā discedat, hic ipsi dies computatur. Ver- bi gratia: Si Sole ad occasum vergentē quispiam nascatur, sit autē dies illa pri- ma mensis, hæc ipsi ascribetur. Si autē, cū iam occiderit, alter procreetur, se- cunda. Qui sit igitur, ut cū vnica dun- taxat, imō fortasse ne vnica quidem ho- ra intercesserit, ille prima, hic secunda diē in lucem editus fuisse dicatur? Nimirum quia id cūctis perspicuum & manifestum est, quōd ob attactū solum, ille quidem præteritum, hic autē insequētē diem, qui viginti quatuor horarum curriculo conficitur, expleuit. Quapropter cū ex- acta quoque temporum consideratio hoc clamet, quid frustra seipfos contundunt, qui veritatē à veritate aberrasse affirmant?

Πέτρος. σιγ

Petro. 213.

Τὸ φάσκοντες εἶναι σοφοί, ἐμωρά- θησαν, καὶ ὡραίων τούτο, ὡ σοφῆ, ἐρη- ται. ἐπειδὴ παρ' αὐτοῖς μὲν ὄγκος ἦν πολὺς ἀληθείας χρεῶν, παρὰ δὲ ταῖς γραφαῖς ἀλήθεια κόμπη καθα- ρεύσασα. τέτε μὲν οὐδ' ἀνδρείας ἐδῆ καὶ ἐνέστωις πολλῆς, πᾶσαι πειθαρότητα

Illud, dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt, propterea dictum est, quia apud eos quidem ingens tumor erat veritate carens, apud Scripturas autem veritas ab omni fastu pura. Quocirca tum temporis magna fortitudine ac prudentia opus erat, quæ omne verborum lenocinium

C. iij